Europski parlament
2019-2024

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja
Predsjednik

26.4.2023

g. Younous Omarjee
Predsjednik
Odbor za regionalni razvoj
BRUXELLES

Predmet: Mišljenje o iskorištavanju talenata u europskim regijama (2023/2044(INI))

Poštovani g. predsjedniče,

u okviru navedenog predmeta, Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja zadužen je za podnošenje mišljenja Vašem odboru. Na svojoj sjednici od 1. ožujka 2023. to je mišljenje odlučio podnijeti u obliku pisma.

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja predmetno je pitanje razmotrio na sjednici od 26. travnja 2023. Na toj istoj sjednici, Odbor je odlučio pozvati Odbor za regionalni razvoj da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti niže navedene prijedloge.

S poštovanjem,

Dragoş Pîslaru

PRIJEDLOZI

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja poziva Odbor za regionalni razvoj da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

A. budući da je kvalificirana radna snaga ključna za socijalno pravednu i poštenu zelenu i digitalnu tranziciju te za jačanje održivog rasta i gospodarske stabilnosti i otpornosti Unije s obzirom na demografske promjene i negativne vanjske šokove i budući da prikladnije vještine usmjerene na budućnost otvaraju nove mogućnosti za zapošljavanje i osnažuju radnike i tražitelje zaposlenja da u potpunosti sudjeluju na tržištu rada, u društvu i u demokraciji;

B. budući da regionalne nejednakosti mogu prisiliti radnike na traženje mogućnosti zapošljavanja u nekoj drugoj regiji ili državi članici; budući da se instrumentima kohezijske politike mora djelovati na višestruke čimbenike koji utječu na migraciju u gradove i/ili druge regije ili države članice; budući da su ambiciozna ulaganja i kvalitetna radna mjesta te poboljšanje dostupnosti i kvalitete usluga i infrastrukture od posebne važnosti u regijama kojima prijeti opasnost od depopulacije kako bi se potaknuo njihov gospodarski oporavak i dugoročna konkurentnost na jedinstvenom tržištu i time preokrenuli negativni demografski trendovi;

C. budući da su Europsko nadzorno tijelo za rad u svojem izvješću naslovljenom „Izvješće o nedostatku i višku radne snage” i Agencija Europske unije za kibersigurnost u svojem izvješću naslovljenom „Razvoj vještina za kibersigurnost u EU-u” utvrdili da je 2021. godine 28 zanimanja proglašeno zanimanjima u kojima nedostaje radne snage, uključujući zanimanja u zdravstvenom, ugostiteljskom, građevinskom i uslužnom sektoru, te su utvrdili nedostatak stručnjaka za IT i sigurnost, posebno stručnjaka za kibersigurnost, i radnika s iskustvom u području znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike;

D. budući da bi u okviru Europske godine vještina trebalo promicati otvaranje kvalitetnih radnih mjesta i strategije zadržavanja kao najbolje načine za privlačenje i zadržavanje kvalificirane radne snage te pružati poticaje poslodavcima da ulažu u razvoj vještina svojih radnika, osobito u zelenom i digitalnom sektoru;

1. pozdravlja komunikaciju Komisije o iskorištavanju talenata u europskim regijama uoči Europske godine vještina, čiji je cilj dodatno promicati strukovno i profesionalno osposobljavanje, prekvalifikacije i usavršavanje te osigurati da nitko ne bude zapostavljen u kontekstu zelene i digitalne tranzicije i gospodarskog oporavka; poziva Komisiju da u najvećoj mogućoj mjeri iskoristi Europsku godinu vještina, među ostalim promicanjem programa usavršavanja i prekvalifikacije u sektorima i regijama koji zaostaju u pogledu konkurentnosti i inovacija ili prolaze dubinske promjene;

2. prima na znanje mehanizam za poticanje talenata kao novu namjensku i sveobuhvatnu inicijativu za poticanje „talenata” u regijama koje se suočavaju sa „zamkom nedovoljnog razvoja talenata” ili postoji opasnost da će se s njome suočiti;

3. u tom kontekstu naglašava da je potrebno uskladiti težnje i potrebe radnika i tražitelja zaposlenja te strukovno i profesionalno osposobljavanje i vještine koje posjeduju, uključujući međusektorske meke vještine i vještine stečene tijekom mobilnosti, s potrebama i mogućnostima tržišta rada, posebno onima koje nude zelena i digitalna tranzicija te sektori u nastajanju;

4. u tom pogledu napominje da je ključno ulaganje u cjeloživotno učenje, prekvalifikaciju i usavršavanje, među ostalim korištenjem instrumenata kao što je ESF+, kako bi se predvidjele buduće potrebe i pomoglo u rješavanju problema nedostatka radne snage rješavanjem problema nedostatka i neusklađenosti vještina i stvaranjem kvalitetnih radnih mjesta kako bi se osnažili radnici i tražitelji zaposlenja i svi ostali u Uniji;

5. poziva socijalne partnere da preuzmu vodeću ulogu u razvoju strategija osposobljavanja, uključujući jednak pristup programima usavršavanja i prekvalifikacije za sve radnike te naglašava potrebu da se u kolektivne ugovore uključe snažne odredbe u tom pogledu; podsjeća da je socijalni dijalog ključan za razvoj učinkovitih strategija za razvoj vještina usmjerenih na budućnost, među ostalim na razini poduzeća, podsjećajući na demokraciju na radnom mjestu;

6. žali zbog toga što je nedostatak radne snage u nekim slučajevima također rezultat neprivlačnih radnih mjesta i loših radnih uvjeta te stoga naglašava da je rješavanje tih pitanja na način da se omoguće pristojni radni uvjeti i uspostave politike zadržavanja radnika važno da bi tržište rada dobro funkcioniralo u budućnosti; naglašava da je poboljšanje kvalitete radnih mjesta u sektorima i poduzećima s lošim radnim uvjetima važan element za rješavanje problema odljeva mozgova, koji dovodi do sve većih nejednakosti među regijama, nejednakog razvoja i nejednakih kapaciteta za poticanje inovacija i otvaranje radnih mjesta;

7. smatra da su promicanje jednakog pristupa razvoju vještina, jamčenje cjeloživotnog učenja za sve, uz posvećivanje posebne pozornosti niskokvalificiranim radnicima, smanjenje nejednakosti i segregacije u obrazovanju i osposobljavanju, pružanje mogućnosti za napredovanje u karijeri te promicanje poduzetništva i poduzetničkih vještina ključni za osnaživanje ljudi kako bi mogli pristupiti kvalitetnim radnim mjestima ili ih stvarati i kako bi mogli u potpunosti sudjelovati u gospodarstvu i društvu;

8. konstatira da se u kontekstu tehnološkog okruženja koje se brzo mijenja digitalne vještine moraju stalno ažurirati; pozdravlja ulogu strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u pružanju kvalitetnih prilika za učenje i promicanju talenata za mlade i odrasle;

9. naglašava da je potrebno posvetiti više pozornosti integraciji ljudi iz nedovoljno zastupljenih skupina na tržište rada, posebno žena i mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja niti u sustavu obrazovanja odraslih (skupina NEET), niskokvalificiranih osoba, starijih radnika, osoba s invaliditetom, osoba u nepovoljnom položaju i osoba migrantskog podrijetla, kao i stanovnika područja koja gube stanovništvo, ruralnih i udaljenih područja i najudaljenijih regija;

10. naglašava da slaba ponuda radnih mjesta ima negativne učinke prelijevanja jer potiče ljude, posebno mlade, da traže posao drugdje, doprinosi socijalnim izazovima na

regionalnoj i lokalnoj razini, kao što su nezaposlenost, starenje stanovništva, siromaštvo i socijalna isključenost, kao i pad javnih i privatnih usluga; ističe važnost bliske suradnje lokalnih i regionalnih vlasti, ustanova za obrazovanje i osposobljavanje te poduzeća; stoga podržava stvaranje i financiranje lokalnih paktova za vještine i centara za razvoj vještina u suradnji s agencijama za zapošljavanje;

11. poziva države članice da više ulažu u obrazovanje i, zajedno s poslodavcima, u sustave strukovnog osposobljavanja i profesionalno osposobljavanje, kao i u prekvalifikaciju i usavršavanje; podržava povećanje mobilnosti unutar EU-a i privlačenje ljudi iz trećih zemalja koji imaju vještine potrebne u državama članicama promicanjem osposobljavanja, uključujući jezično obrazovanje i osposobljavanje, i razvoja vještina te unaprjeđenjem postupaka priznavanja kvalifikacija i olakšavanjem priznavanja vještina; potiče javna tijela nadležna za zapošljavanje i privatne agencije za zapošljavanje da mobilnim radnicima pruže relevantne informacije i smjernice.